

Výroční zpráva

Národní klastrové asociace 2023

1. O Národní klastrové asociace

Národní klastrová asociace (NCA) je nestátní nezisková organizace, která spojuje subjekty i jednotlivce za účelem organizovaného a udržitelného rozvoje klastrových iniciativ a podpory klastrové politiky v České republice prostřednictvím sdílení znalostí, zkušeností a odborné expertízy k posílení konkurenceschopnosti země.

NCA buduje stabilní a odborně zdatnou platformu pro rozvoj klastrových iniciativ v České republice a aktivně podporuje jejich internacionalizaci.

Mezi přínosy NCA patří:

- Posílení role klastrových sítí v procesech inovace a rozvojových strategií České republiky.
- Dynamický rozvoj klíčových a rozvíjejících se technologických odvětví prostřednictvím klastrových sítí.
- Institucionální podpora pro klastrové organizace a iniciativy.
- Zvýšená výkonnost a kvalita řízení klastrových sítí.
- Lepší využití sociálního kapitálu a inovačního potenciálu prostřednictvím sdílení znalostí.
- Efektivnější šíření osvědčených postupů na mezinárodní úrovni.

2. Členové představenstva a dozorčí rady Národní klastrové asociace

Členové představenstva

- Ing. Jiří Herinek
- PhDr. Mgr. Ivo Říha
- Ing. Břetislav Skácel

- Ing. Petr Hladík Ph.D.
- Ing. MSc. Luboš Komárek
- Bc. Kateřina Podaná
- Ing. Petr Tomášek

Členové dozorčí rady

- doc. Ing. Adriana Knápková
- Ing. Luděk Kühn
- Ing. Jana Vykoukalová

V roce 2023 proběhlo osmnáct zasedání představenstva NCA. Zápisy a další dokumentace ze zasedání představenstva NCA a valné hromady jsou k dispozici v kanceláři NCA, Technologická 372/2, 708 00 Ostrava. Zodpovědnou osobou je Petra Polášková, vedoucí kanceláře NCA, 732 537 624, polaskova@nca.cz.

3. Členská základna NCA

V roce 2023 neukončila členství v NCA žádná organizace

Novými členy NCA se na základě podané přihlášky a po schválení představenstvem staly tyto organizace:

- Asociace pro aplikovaný výzkum v IT, z.s.
- Asociace pro inovace v logistice, z.s.
- BRNO SPACE CLUSTER z.s.
- Moravskoslezský Vodíkový Klastr, z.s.
- Rozvojový HR klastr z. s.
- Mendelova univerzita v Brně

Seznam členů NCA v roce 2023 je uveden v příloze č. 1.

4. Národní klastrová asociace v roce 2023

Národní klastrová organizace (NCA) jako silná autorita dbá na společný zájem svých členů a upozorňuje na důležitost klastrů v systému podpory konkurenceschopnosti firem v České republice už od roku 2008.

NCA k 31. 12. 2023 sdružuje 37 subjektů, zejména klastrových organizací, jejichž členy je více než 1 000 inovativních firem a výzkumných institucí s více jak 280 000 zaměstnanci.

Jedním z hlavních úkolů NCA je aktivní lobbying v zájmu svých členských organizací a podpora konceptu klastrů a technologických platform. Kromě toho se NCA angažuje v propagaci českých klastrových organizací jako formálních seskupení s vlastními charakteristikami, potenciálem a specifickými potřebami.

Klastrové organizace mají hluboké porozumění pro potřeby svých členů a dobrou znalost jednotlivých odvětví a jejich vývoje. Díky aktivitám NCA lze lépe využívat znalosti klastrových organizací při implementaci strategie RIS3 České republiky a při identifikaci potřeb a nových směrů. Manažeři klastrů jsou aktivními členy Národních inovačních platform ČR a inovačních platform v regionech. Mnohé klastrové organizace jsou členy Digital Innovation Hub. Úspěšné klastrové organizace disponují znalostmi a dovednostmi a jsou tak velmi vhodnými partnery regionální, národní i mezinárodní úrovni.

Díky členství v European Clusters Alliance (ECA) má NCA možnost účinně propojovat své členy na evropské úrovni a poskytovat jim zajímavé informace. ECA byla založena v roce 2019 a spojila národní asociace klastrových organizací z jednotlivých členských států Evropské unie, přičemž přímo spolupracuje s Evropskou komisí.

NCA je součástí konsorcia, které spravuje hlavní evropský klastrový portál European Cluster Collaboration Platform (ECCP).

V roce 2019 byla spuštěna Mapa klastrů, což představuje jediný komplexní zdroj informací o existujících klastrových organizacích v České republice. Tato mapa prezentuje nejen členy NCA, ale také další existující klastrové organizace a technologické platformy v České republice. Zobrazuje členy jednotlivých klastrových organizací, tak i jejich geografické rozložení v rámci České republiky, což umožňuje snadnou identifikaci klastrových organizací i jejich členů v jednotlivých regionech.

V roce 2021 byly spuštěny podrobné profily klastrových organizací a technologických platform, a v roce 2022 byla Mapa klastrových sítí rozšířena o možnost vyhledávání podle dalších kritérií a stanovena minimální kvalita profilů pro jejich validaci. Vyplněný a validovaný profil v Mapě klastrů

je jedním z klíčových kroků pro získání dotace v rámci výzvy Spolupráce - Klastry v Operačním programu Tvorba a konkurenceschopnost podnikání pro období 2021-2027. Díky tomu NCA disponuje velmi podrobným přehledem o fungujících klastrových organizacích a technologických platformách v České republice.

NCA se aktivně angažuje v mezinárodním srovnávání kvality klastrových organizací. Jako jeden ze zakládajících členů asociace EUCLES - European Clusters Labelling Excellence Structure, která převzala hodnocení excelence klastrových organizací, se aktivně podílela na pracovních skupinách této asociace. V roce 2023 se podařilo zajistit odborné školení pro dva hodnotitele z České republiky k udělování známky klastrové excelence BRONZE label. Klastrové organizace tak mají možnost absolvovat proces udělení známky klastrové excelence v rodném jazyce.

NCA klade významný důraz na zlepšení vzájemné komunikace mezi svými členy a podporu jejich spolupráce. Hlavním nástrojem v této oblasti je pravidelný NCA Informační servis, který poskytuje členům informace o financování, příklady osvědčených postupů, pozvánky na relevantní události a další užitečné informace. V roce 2023 bylo celkem vydáno patnáct informačních servisů, z nichž dva obsáhlejší byly určeny i širší odborné veřejnosti. Tyto servery přinášely zajímavé informace o aktivitách jednotlivých členů a také informovaly o novinkách z ECCP, ECA a dalších relevantních institucí.

V roce 2023 proběhla dvě školení klastrových manažerů: 17. srpna 2023 na téma Jak nejlépe prodat (prezentovat) své úspěchy, prezentoval pan Jiří Herinek; 7. prosince 2023 seznámila paní Libuše Fouňová z CLUTEX - Klastř Technické textilie, z.s. ostatní členy s projektem CORNET.

Každý měsíc se koná on-line setkání členů NCA. V úvodu dostane každý účastník prostor pro stručné sdělení aktuální nabídky či poptávky pro spolupráci. V druhé části vybraný člen seznámí ostatní s trendy a novinkami ve svém oboru v rámci vybraného EU Industrial Ecosystem. Spolek Transfera.cz a Centrum transferu technologií Akademie Věd České republiky pak přidávají na dané téma novinky ze světa výzkumu a vývoje. NCA doplňuje setkání novinkami z činnosti kanceláře. V roce 2023 proběhlo 9 setkání.

Den klastrů ve formátu Clusters meet Regions proběhl ve dnech 23. a 24. října v Praze. Akce proběhla za spoluorganizace European Cluster Collaboration Platform, pod záštitou Evropské komise, CEDEG, Klastř MECHATRONIKA, Fyzikálního ústavu Akademie věd České republiky a EDIH NORTHEAST.

U této příležitosti byly vydány i KLASTROVINY 10/2023, v českém a anglickém jazyce, které jsou v tištěné formě a v pdf verzi „výkladní skříní NCA“ pro propagaci a reprezentaci NCA a jejich členů a konceptu klastrů jako takového vůči důležitým regionálním, národním partnerům a mezinárodním partnerům.

Tradičně bylo vyhlášeno ocenění Zlatý klastr, který za dlouhodobou podporu optického ekosystému v České republice získal Český optický klastr, z. s.

Další ocenění získali:

Český konopný klastr, z. s. - za podporu rozvoje a inovace ve firmách

Klastr českých nábytkářů, družstvo - za rozvoj internacionalizace a propagace ČR

CLUTEX - Klastr Technické textilie, z.s. - za podporu a rozvoj vzdělávání

Klastr MECHATRONIKA, z.s. - za rozvoj inovačního prostředí

Mladý manažerský talent roku Ing. Kristián Celý, manažer mezinárodních projektů klastru CREA Hydro&Energy, z.s., za úspěšné vytvoření a realizaci akčního plánu rozvoje inovačního ekosystému Jihomoravského kraje v oboru vodního hospodářství - projekt iWATERMAP, Interreg Europe a další úspěchy v rozvoji internacionalizace klastru.

Projekty:

Ukončené:

V červenci roku 2023 byl ukončen projekt Inovujme vzděláním, který byl financován z Evropského sociálního fondu a Státního rozpočtu ČR prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost. Cílem projektu bylo rozšířit profesní vzdělávání zaměstnanců členských klastrů za účelem zvýšení pracovních kompetencí a inovačního potenciálu jejich zaměstnanců. Za tři a půl roku bylo proškoleny přes tisíc zaměstnanců ve 39 firmách.

Probíhající:

EuroCluster Rural Tourism (09/2022-08/2024) - projekt podporuje venkovský cestovní ruch pomocí zavádění prvků digitalizace, podpory udržitelnosti a vzdělávání. Hlavním cílem je rozvíjet mechanismus spolupráce mezi regionálními klastry cestovního ruchu, profesními organizacemi v oblasti venkovského cestovního ruchu, místními rozvojovými agenturami a nadnárodními znalostními sítěmi v oblasti venkovského cestovního ruchu. Následně podpořit nejméně 190 malých a středních podniků v nejméně 15 zemích, které prošly homogenní rekvalifikací a zvýšením kvalifikace v oblasti digitální a ekologické transformace spolu se zlepšením měkkých dovedností. A tím nastartovat životaschopnou nadnárodní síť pokročilých služeb venkovského cestovního ruchu, která je viditelná na trhu a má dostatečnou nabídku pro mezinárodní a celosvětové zákazníky.

EDIH NORTHERN AND EASTERN BOHEMIA (05/2023-04/2026) - podporuje malé a střední firmy a veřejnou správu v zavádění digitálních technologií. Cílem je zvýšit efektivitu a budoucí konkurenceschopnost podniků. Na projektu spolupracuje sedm partnerů a společným cílem je vybudovat v regionu evropský digitální inovační hub.

Aktivní je NCA také v oblasti networkingu. V roce 2023 se, ve spolupráci s klastrem CEDEG podílela, s vybranými českými a slovenskými regiony na Roadshow konferencí a eventů věnovaných specifickým odborným tématům digitalizace, zejména oblasti kyberbezpečnosti, internetu věcí a progresivním technologiím v duchu konceptu Smart City. Konference se uskutečnily v Brně 9. února 2023; Zlíně 7. března 2023; Hradci Králové 25. března 2023; Ostravě 4. dubna 2023; Dolních Břežanech 14. září 2023; Plzni 3. října 2023; Liberci 8. listopadu a Olomouci 14. listopadu 2023.

7. a 8. června 2023 proběhl již druhý ročník CZECHO-SLOVAK TECHNOLOGY SUMMIT (CSTS) - networkingové setkání v oblasti kyberbezpečnosti v Mikulově. Na odborných konferencích byly prezentovány nové technologické trendy ve specifických oblastech digitalizace, přínosy a rizika jejich využití, stejně jako potenciál jejich dalšího využití a rozvoje konkrétních technologií. Témata jsou přitom pojednávána v čistě praktické odborné rovině. O tom, že témata a forma jejich interpretace budí zájem veřejnosti, svědčí fakt, že se těchto tematických akcí od začátku zúčastnilo již více jak 1100 participantů.

Je také vhodné připomenout, že NCA nabízí využití know-how svého týmu při spolupráci nejen s kraji na rozvoji nových klastrových organizací a na tématech využití stávajících klastrů k realizaci rozvojových témat. Může poskytnout analytickou činnost, mapovací studie a vzdělávání pro krajské týmy.

Příloha č. 1: Seznam členů NCA k 31. 12. 2023

pořadí	název organizace
1	Asociace obranného a bezpečnostního průmyslu ČR
2	Asociace pro aplikovaný výzkum v IT, z.s.
3	Asociace pro inovace v logistice, z.s.
4	Bezpečnostně - technologický klastr, z.s.
5	BizGarden, s.r.o.
6	BRNO SPACE CLUSTER, z.s.
7	CEDEG, z.s.
8	CLUTEX - Klastr Technické textilie, z.s.
9	CREA Hydro&Energy, z.s.
10	Czech Marine Cluster, z. s.
11	CzechBio - asociace biotechnologických společností ČR, z.s.p.o.
12	CZECHIMPLANT, z. s.
13	Česká membránová platforma z.s.
14	České umění skla - Český a moravský sklářský klastr
15	Český konopný klastr, z. s.
16	Český optický klastr, z. s.
17	Energeticko - technický inovační klastr, z.s.
18	IT Cluster, z.s.
19	Klastr českých nábytkářů, družstvo
20	Klastr MECHATRONIKA, z.s.
21	Klastr obecného strojírenství
22	Klastr sociálních inovací a podniků - SINEC z.s.
23	MedChemBio
24	Mendelova univerzita v Brně

pořadí	název organizace
25	Moravskoslezský automobilový klastr, z.s.
26	Moravskoslezský Vodíkový Klastr, z. s.
27	Moravský letecký klastr, z.s.
28	NANOPROGRESS, z.s.
29	Národní strojírenský klastr, z. s.
30	Network Security Monitoring Cluster, družstvo
31	Plastikářský klastr z.s.
32	Regionální potravinářský klastr, z.s.
33	Rozvojový HR klastr z. s.
34	Technologické centrum Praha z.s.p.o.
35	Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, FaMe
36	Vědeckotechnický park Univerzity Palackého v Olomouci
37	Zlínský kreativní klastr, z.s.